

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 23. september 2026

Sak 2026/544 - Kvekersamfunnet, The Religious Society of Friends (Quakers) in Norway - org.nr. - 975 937 380 - klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgifts-kompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, medlem Joachim Amundsen Trana og varamedlem Sveinung Aas

Sakens bakgrunn

- (1) Kvekersamfunnet, The Religious Society of Friends (Quakers) in Norway (heretter «klager» eller «sentralleddet») søkte 21. juli 2025 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024 for seg og underleddene Oslo Månedsmøte, Kvekersamfunnet og Stavanger Månedsmøte, Kvekersamfunnet (heretter også omtalt som «månedsmøtene» eller «underleddene»). Søknaden gjaldt et samlet søknadsbeløp på 69 199 kroner etter forenklet modell.
- (2) Lotteritilsynet ba i brev 21. august 2025 om at sentralleddet redegjorde for hvordan nye medlemmer tas opp i organisasjonen.
- (3) Klager besvarte henvendelsen ved e-post samme dag. I e-posten ble det vist til at det er månedsmøtene som tar opp nye medlemmer, og at medlemmene i månedsmøtene også er medlem av sentralleddet. Det vises videre til at medlemmene tas opp av månedsmøtene etter søknad og samtale med to medlemmer som pekes ut i et månedsmøte.
- (4) Lotteritilsynet avsto søknaden 16. desember 2025, med den begrunnelse at sentralleddet og underleddene er lukkede organisasjoner som ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Lotteritilsynet viser til at underleddenes opptaksprosess av nye medlemmer er omfattende, og at vedtektene stiller krav om anbefaling og godkjenning av eksisterende medlemmer for å bli medlem. Siden medlemmene i månedsmøtene også utgjør sentralleddets medlemmer, må også sentralleddet anses lukket.
- (5) Klager, representert av Advokatfirmaet Frøy AS, påklaget vedtaket 31. desember 2025. Klager anfører at Lotteritilsynet har lagt feil grunn en feil tolkning av regelverket, og at det er lag feil faktum til grunn for vurderingen. Det vises til at organisasjonen er åpen for allmennheten, og er ikke lukket hvor dette ellers hadde vært naturlig i større grad enn korps og sangkor. Organisasjonen har åpne andakter, ingen faste trosbekjennelser, demokratisk struktur og samfunnsengasjement. Vilkåret om at søkerne ikke kan være lukkede organisasjoner, har til formål å utelukke elitistiske klubber fra ordningen. Kvekersamfunnet er ikke en elitistisk klubb, men er en åpen og inkluderende organisasjon som driver med allmennyttig og samfunnsnyttig virksomhet. Det faktum at å bli kveker er en erkjennelse, som gis tilkjenne overfor to etablerte kvekere i en samtale, innebærer

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Vestre Strømkaia 13
5008 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

ikke at organisasjonen er en lukket organisasjon. Formålet med kompensasjonsordningen undergraves hvis organisasjonen skal falle utenfor ordningen. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

- (6) Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen og sakens dokumenter med innstilling 5. mars 2026 til Lotterinemnda for behandling, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 33.

Det rettslige grunnlaget

- (7) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften). Forskriften er nå opphevet, men var gjeldende for søknadsrunden 2025.
- (8) Det følger av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon til organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Vilåårene i forskriften må være oppfylt både på søknads- og utbetalingstidspunktet, jf. forskriften § 5 andre ledd.
- (9) Lotterinemnda kan prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd. Etter forvaltningsloven § 34 siste ledd kan Lotterinemnda treffe nytt vedtak i saken eller oppheve vedtaket og sende saken tilbake til Lotteritilsynet for helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (10) Kvekersamfunnet, The Religious Society of Friends (Quakers) in Norways klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 16. desember 2025 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2024.
- (11) Lotterinemnda skal i denne saken ta stilling til om Kvekersamfunnet er en lukket organisasjon, det vil si ikke åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav c.
- (12) I høringsnotat 11. desember 2017 om «Ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner» punkt 2.4.4 uttalte Kulturdepartementet følgende om formålet med og praktiseringen av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c:

«Formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. I forslag til nytt regelverk om Norsk Tipping's overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner heter det at "lukkede organisasjoner er ikke åpne for allmennheten og skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget", jf. høringsnotat av 16. august punkt 3.2.3. Departementet legger opp til at lukkede organisasjoner ikke skal motta kompensasjon. Lukkede organisasjoner defineres her som organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Slike organisasjoner kjennetegnes ved at nye medlemmer må anbefales eller inviteres av eksisterende medlemmer og eventuelt at nye medlemmer må kunne vise til visse kvalifikasjoner som godt omdømme ol.»

- (13) Det fremgår av innledningen i sentralleddets og underleddenes vedtekter at:

«Kvekersamfunnet er et religiøst samfunn som ut fra Jesu kjærlighetsbudskap og religiøs erfaring søker å fremme en åpen livsholdning hvor indre åndelig fordypelse og aktiv omsorg på det personlige, sosiale og mellomfolkelige plan utgjør en helhet. Arbeidet for fred og internasjonal forståelse, toleranse og sosial rettferd står sentralt i kvekersamfunns virke over alt. Kvekersamfunnet har ikke noen fast nedtegnet trosbekjennelse.»

- (14) I henhold til klagers vedtekter punkt 2 er sentralleddet samarbeidsorganet for fellesskapet av kvekere i månedsmøtene og andaktsgruppene i Norge og skal fremme interessene til kvekerfellesskapet. Det fremgår videre av vedtektene punkt 3 at andaktsgruppene er de grunnleggende møteenhetene i kvekersamfunn verden over, og at månedsmøtene er grunnenheten i kvekersamfunnenes oppbygging når organisasjonen skal behandle saker. Månedsmøtene i Norge er registrert i Enhetsregisteret under egne navn og med egne vedtekter. Klager har i e-post 21. august 2025 opplyst at det er månedsmøtene som tar opp nye medlemmer, og at medlemmene i månedsmøtene også utgjør sentralleddets medlemmer.
- (15) I månedsmøtenes vedtekter punkt 2 er underleddenes oppgaver beskrevet som å ha ansvar for å invitere allmennheten til åpne andaktsmøter, og for å legge opp andaktsmøter, studiemøter, samtalemøter, sosialt arbeid og andre aktiviteter etter medlemmenes behov og interesser. Fremgangsmåten for medlemskap er beskrevet nærmere i vedtektene punkt 3, hvor det blant annet fremgår at:

«Nye medlemmer tas opp av Månedsmøtet etter søknad og samtale med to medlemmer som pekes ut i et månedsmøte. Det blir lagt vekt på at de som tas opp som medlemmer, kjenner seg hjemme i andaktsmøtet, føler at de deler kvekernes grunnleggende livsholdning og kjenner en samhørighet med kvekerfellesskapet.»

- (16) Vedlagt klagers e-post 21. august 2025 var det et dokument med tittelen «Månedsmøtets ansvar og oppgaver overfor opptak av medlemmer». Det fremgår av punkt 3 i dokumentet at når noen kjenner at tiden er moden for å søke om medlemskap, skriver de et brev til Månedsmøtet. Månedsmøtet peker deretter ut to «Venner» til å ha medlemssamtale med søkeren. «Venner» er personer som er medlemmer av Månedsmøtet. Disse to personene utgjør søkerens klarhetskomité. Klarhetskomiteen skal normalt gi en kort, muntlig rapport med en entydig innstilling når søkeren sammen med dem har kommet til sin konklusjon, hvor medlemskap enten anbefales eller ikke anbefales, jf. punkt 7. Ifølge punkt 8 skal rapporten fra klarhetskomiteen behandles i et månedsmøte der bare «Venner» er til stede, og innstillingen tas vanligvis til følge uten diskusjon.
- (17) At søkere må ha samtaler med eksisterende medlemmer i organisasjonen for å kunne vurderes som medlem, medfører ikke nødvendigvis alene at underleddene må anses lukket. Et krav om anbefaling og godkjenning fra eksisterende medlemmer, må imidlertid anses å utgjøre kjernen av den type begrensninger som departementet i høringsnotat 2017 har vist til som eksempel på forhold som tilsier at en organisasjon anses som lukket. Det er ikke noe i klagers eller underleddenes formål eller virksomhet som tilsier at det er naturlig å oppstille slike kriterier for medlemskap. Den omstendighet at underleddene har møter som er åpne for andre enn medlemmer, er inkluderende overfor ulike livssyn og har en samfunnsnyttig virksomhet, kan ikke få avgjørende vekt. Lotterinemnda legger etter dette til grunn at kravene om anbefaling og godkjenning fra eksisterende medlemmer utgjør begrensninger i medlemskapet som ikke har naturlig sammenheng med klagers formål og virksomhet.

- (18) Underleddene må etter dette anses som lukkede organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette eller hadde vært naturlig, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav c. Ettersom klagers vedtekter punkt 5 fastsetter at medlemmer i underleddene også er tilsluttet sentralleddet, må sentralleddet også anses som en lukket organisasjon.
- (19) Klager har anført at organisasjonen ikke er lukket hvor dette ellers hadde vært naturlig i større grad enn korps og sangkor. Lotterinemnda forstår dette som en anførsel om usaklig forskjellsbehandling.
- (20) Til dette bemerker nemnda at hvorvidt det kan gis merverdiavgiftskompensasjon i den enkelte sak, beror på en konkret vurdering av om vilkårene i forskriften er oppfylt. Det forhold at sangkor og korps eventuelt ikke har blitt ansett som lukket, og dermed fått innvilget merverdiavgiftskompensasjon, kan ikke innebære at kompensasjon innvilges i denne saken når vilkårene i forskriften ikke er oppfylt. Nemnda har i denne saken vurdert at begrensningene i medlemskap i klagers organisasjon, ikke har naturlig sammenheng med klagers formål og virksomhet. Anførselen om usaklig forskjellsbehandling kan etter dette ikke føre frem.

Konklusjon

- (21) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur